

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Філософія
Тривалість викладання	2-й семестр (3 та 4 чверті)
Заняття:	2-й семестр
3 чверть Лекції	2 години на тиждень
Практичні заняття	1 години на тиждень
4 чверть Лекції	2 години на тиждень
Практичні заняття	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Передумови для вивчення: викладання курсу ґрунтується на знаннях, отриманих з попередньо вивчених дисциплін «Цивілізаційні процеси в українському суспільстві», «Логіка», «Академічне письмо» та «Історія європейської філософії».

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=4606>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

Онлайн-консультації: електронна пошта, Teams

Інформація про викладачів:

	Осин Вадим Володимирович (лекції, практичні заняття)
	Посада: доцент кафедри історії та політичної теорії
	Вчене звання: доцент
	Вчений ступінь: кандидат політичних наук
	Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/osin.php
	E-mail: osin.v.v@nmu.one
	Кабінет: пр. Д.Яворницького, 19, корп. 1, кімн. 63

1. Анотація до курсу

«Політологія» – обов’язкова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Філософія». Вивчення основних категорій політології дозволяє зорієнтувати людей в швидкоплинній соціально-політичній динаміці, дати їм конкретні теоретичні знання, практичні установки, основи політичної культури, вміння проникати в сутність політичних явищ і бачити у їх зовнішніх проявах глибинні політичні закономірності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – поглиблене вивчення основних аспектів політичного життя суспільства, ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями розвитку політичних відносин в Україні, формування політичної свідомості та політичної культури.

Завдання курсу:

ознайомлення з об’єктом, предметом і методами політичної науки, її понятійно-категоріальним апаратом;

розширення кола знань про сутність політичної влади, політичних процесів і відносин, роль політичних систем і режимів в житті держави, сутність громадянського суспільства та правової держави, значення міжнародної політики та міжнародних відносин для національної безпеки;

ознайомлення із досягненнями світової та вітчизняної політичної думки, основними сучасними політологічними школами, напрямками, концепціями;

3. Результати навчання:

Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності

Критично оцінювати роль техноморфних факторів в розвитку суспільства, сприяти запобіганню посилення уніфікації і прагматизації суспільних відносин в межах можливого впливу окремої освіченої особи на суспільну свідомість..

Усвідомлено працювати в напрямку гуманітарного розвитку суспільства, не перетворюючи демократичні цінності толерантності і свободи особистості на моральний занепад і вседозволеність.

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
1. Основні категорії політичної науки: влада
1.1. Основні теоретичні підходи до визначення сутності влади
1.2. Концепція влади Роберта Даля: біхевіоралістський підхід

Види та тематика навчальних занять
2. Основні категорії політичної науки: політика
2.1. Основні теоретичні підходи до визначення сутності політики
2.2. Біхевіоральне розуміння політичної сфери
2.3. Політична філософія та розмаїття політичного
3. Основні категорії політичної науки: держава
3.1. Основні теоретичні підходи до визначення сутності держави
3.2. Концепція держави Макса Вебера. Поняття легітимності
3.3. Військові теорії походження держави
3.4. Концепція держави Майкла Манна
3.5. Держава в еволюційній теорії
4. Основні категорії політичної науки: політична система та політичний режим
4.1. Політична система: визначення та еволюція підходів
4.2. Політична система Девіда Істона та Габріеля Алмонда: порівняльна характеристика
4.3. Політичний режим: визначення, співвідношення з поняттям політичної системи
5. Міжнародні організації: ключові поняття, теорії та стратегії формування реальності
5.1. Міжнародні організації: визначення, види, функції.
5.2. Теоретичні підвалини розуміння міжнародних організацій: лібералізм, реалізм, соціальний конструктивізм, теорія принципала-агента
5.3. Міжнародні організації як бюрократичні структури: головні принципи функціонування та джерела влади
5.4. Механізми конструювання соціально-політичної реальності сучасними міжнародними організаціями
5.5. Демократія, світовий порядок, розвиток, легітимація та міжнародні організації
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1 Влада
1.1. Радикальний погляд на владу Стівена Льюкса
1.2. Влада та дискурс у соціальній та політичній теорії Мішеля Фуко
2. Держава
2.1. Військові теорії походження держави
2.2. Концепція держави Майкла Манна
2.3. Держава в еволюційній теорії
3. Політичний режим
3.1. Моделі та форми демократії.
3.2. Демократичний режим: теорії Даля, Роккана, Даймонда, Шумпетера тощо
Дизайн законодавчої та виконавчої влади: президенціалізм та парламентаризм
3.3. Неопатрімоніальний режим України
4. Основні сучасні міжнародні організації
4.1. Міжнародний валютний фонд (МВФ): принципи управління, фінанси, політика розподілу квот

Види та тематика навчальних занять
4.2. Група Світового банку: головні організації, принципи діяльності та політика розподілу ресурсів
4.3. Еволюція епістемологічного підґрунтя діяльності МВФ та Світового банку та оцінка його ефективності
4.4. ООН: основні органи, організаційна структура, стосунки з іншими міжнародними організаціями
5. Особливості наукового дослідження політики та види політологічних досліджень
5.1. Дисциплінарна будова політичної науки: специфічність політичних проблем та парадигмальна природа політологічних головоломок
5.2. Політологічні дослідження: ідеології, політичний режим, істеблшмент та гносеологія
5.3. Особливості політологічного дослідження: онтологія та епістемологія в політичній науці
5.4. Кількісні та якісні види політологічних досліджень

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Використовуються лабораторне та мультимедійне обладнання кафедри історії та політичної теорії, дистанційна платформа Microsoft Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Підсумкове оцінювання (якщо студент набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	<p>Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання.</p> <p>Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали.</p> <p>Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями.</p> <p>Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100</p>
--	---

6.3 Критерії оцінювання теоретичної частини (разом 30 балів).

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, яке містить 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів

У разі використання технології дистанційної освіти усне опитування за темами контрольної роботи може проводитися усно з використанням інструментів Office 365 та Zoom.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4 Критерії оцінювання практичної частини (разом 70 балів)

Практична робота передбачає виконання індивідуального завдання (1 завдання) та опанування тем практичних занять (6 тем). Правильна відповідь, або виконане індивідуальне завдання оцінюється максимально 10 балів за означеним вище критерієм. В індивідуальній роботі передбачено оцінювання елементів дослідницьких підходів (аналізу, синтезу, логічної аргументації, узагальнення, реферування та анотування першоджерел тощо).

Індивідуальні завдання оцінюються експертно, спираючись на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перескладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал. У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Рекомендована література:

Основна:

1. Шляхтун П. Політологія: історія та теорія. –К.: В Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
2. Політологія: навчально-методичний посібник / Л.М. Мельник, І.А. Дужа. Біла Церква, 2019.
3. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. — Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. — 180с.
4. Байме К. Політичні теорії сучасності / К. Байме ; [пер. з нім.]. — К. : Стилос, 2008. — 396 с.

Додаткова

1. Енциклопедія політичної думки /За ред. Девіда Міллера / Пер. з англ. - К.: Дух і літера, 2000 - 472 с.
2. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації: навч. посіб. / авт. кол.: О. Ф. Деменко, П. О. Демчук, Р. А. Калениченко [та ін.], під заг. ред. О. І. Пошедіна. – К.: НУОУ, 2011. – 474 с.
3. Зеленько Г. «Навздогінна модернізація»: досвід Польщі та України. – К.: Критика, 2003. – 216 с.
4. Консерватизм. Консервативна традиція політичного мислення від Едмунда Берка до Маргарет Тетчер. Антологія. 2-ге видання (перероблене і доповнене). Серія `Політичні ідеології`. – К.: Смолоскип, Простір 2008. – 788 с.
5. Короткий оксфордський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І. Макліна, А. Макмілана. — К: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2006. – 789 с.
6. Кутуєв П.В. Трансформації модерну: інституції, ідеї, ідеології : монографія / П.В. Кутуєв. – Херсон: ВД «Гельветика», 2016. – 516 с.
7. Лібералізм. Ліберальна традиція політичного мислення від Джона Локка до Джона Роулза. Антологія. 2-ге видання (перероблене). Серія `Політичні ідеології`. К.: Смолоскип, Простір, 2009. - 1128 с.
8. Мацієвський Ю. В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014). – Чернівці: Книги – XXI, 2016. – 552 с.
9. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.
10. Політична наука: Методи досліджень : підручник / [О. А. Габріелян та ін.]; за ред. О. А. Габріеляна. К. : ВЦ «Академія», 2012. — 320 с.
11. Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. - К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 250 с.
12. Горовіц Д. А. Міжетнічні конфлікти. Пер. з англ. О. А. Ківшик. – Харків: Каравела, 2004. – 684 с.
13. Кимлічка, В. Лібералізм і права меншин. - Харків: Центр освітніх ініціатив, 2001. – 176с.
14. ЛеДюк, Л. Учасницька демократія: референдуми у теорії та на практиці. – Харків: Центр Освітніх Ініціатив, 2002. – 160с.
15. Романюк А., Литвин В. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Вишеградської групи та інших країн Центрально-Східної Європи. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 548с.
16. Себайн Дж. Г., Торсон Т. Л. Історія політичної думки / Пер. з англ. - К.: Основи, 1997. - 838 с.
17. Уотс, Р. Федеративні системи. - Харків : Центр освітніх ініціатив, 2002. - 192с.
18. Янг, Л. Регуляція політичного фінансування у ліберально - демократичних суспільствах. - Київ : "Ай Бі", 2002. - 96 с.